

45 năm Giáo hội: Hành trình và kỳ vọng, vai trò và trách nhiệm

ISSN: 2734-9195 11:52 05/10/2026

Phần thưởng không chỉ ghi nhận một chặng đường đã qua, đằng sau sự ghi nhận là kỳ vọng đối với những đóng góp của Giáo hội trong một xã hội đang chuyển động sâu sắc và nhanh chóng.

Giáo hội Phật giáo Việt Nam được đề nghị tặng Huân chương Lao động hạng Nhất nhân dịp Kỷ niệm 45 năm thành lập là sự ghi nhận của Nhà nước đối với những đóng góp của Giáo hội, tăng ni và Phật tử trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Phần thưởng không chỉ ghi nhận một chặng đường đã qua, đằng sau sự ghi nhận là kỳ vọng đối với những đóng góp của Giáo hội trong một xã hội đang chuyển động sâu sắc và nhanh chóng.

Giáo hội đang sở hữu một nguồn lực xã hội lớn, theo số liệu được công bố tại Hội nghị Ban Thường trực Hội đồng Trị sự mở rộng ngày 1/7/2026, cả nước có 54.973 tăng, ni và 18.544 cơ sở tự viện.

Hình minh họa. Nguồn: Internet

Đằng sau những con số ấy là những hoạt động cụ thể hướng tới người nghèo, người yếu thế, đồng bào chịu ảnh hưởng của thiên tai, dịch bệnh và những hoàn cảnh khó khăn trong xã hội. Đặc biệt, trong đại dịch Covid-19, nhiều tăng ni, phật tử đã trực tiếp tham gia hỗ trợ các cơ sở y tế, khu cách ly và người dân bị ảnh hưởng.

Những đóng góp đó cho thấy giá trị từ bi của Phật giáo không chỉ nằm trong giáo lý. Khi được chuyển hóa thành hành động, từ bi trở thành nguồn lực xã hội, góp phần làm giảm đau khổ và củng cố tình người.

Đây cũng chính là chiều sâu của tinh thần “hộ quốc an dân” trong truyền thống Phật giáo Việt Nam.

Ngày nay, “hộ quốc an dân” cần được tiếp tục thể hiện bằng những phương thức phù hợp với điều kiện mới. Đó là góp phần xây dựng con người có đạo đức, củng cố sự đồng thuận xã hội, chăm lo người yếu thế, bảo vệ môi trường, tham gia cứu trợ thiên tai, gìn giữ văn hóa và góp phần xây dựng đời sống tinh thần lành mạnh.

Những ngôi chùa tại Trường Sa là một biểu hiện sinh động, hiện có 12 ngôi chùa tại các đảo, điểm đảo thuộc quần đảo Trường Sa.

Trong không gian đặc biệt ấy, ngôi chùa không chỉ đáp ứng nhu cầu tín ngưỡng của quân và dân trên đảo, mà còn góp phần gìn giữ và lan tỏa những giá trị văn hóa Việt Nam giữa biển trời Tổ quốc.

Đất nước đang bước vào quá trình chuyển đổi mạnh mẽ về thể chế, công nghệ và phương thức quản trị. Đời sống tôn giáo cũng chịu tác động trực tiếp từ những thay đổi đó.

Việc sắp xếp đơn vị hành chính từ năm 2025 đã tạo ra yêu cầu mới đối với tổ chức Giáo hội. Hệ thống Ban Trị sự được điều chỉnh theo mô hình mới với 34 đơn vị cấp tỉnh, thành phố. Giáo hội cần tiếp tục đổi mới phương thức quản trị theo hướng khoa học, tinh gọn, minh bạch và hiệu quả.

Chuyển đổi số vì thế không chỉ là yêu cầu về kỹ thuật, mà phải là sự đổi mới phương thức quản trị, phương thức truyền thông và phương thức kết nối với xã hội.

Không gian mạng đang trở thành một môi trường hoằng pháp mới. Một bài pháp thoại có thể đến với hàng trăm nghìn người chỉ trong thời gian ngắn. Nhưng cũng chính trên môi trường đó, thông tin sai lệch, mê tín, xuyên tạc giáo lý hoặc thương mại hóa hoạt động tâm linh có thể lan truyền nhanh chóng.

Giáo hội vì vậy cần quan tâm hơn đến chất lượng nội dung hoằng pháp trên môi trường số, xây dựng đội ngũ truyền thông có kiến thức Phật học và kỹ năng công nghệ, đồng thời hình thành những chuẩn mực ứng xử phù hợp với đời sống Phật giáo trong kỷ nguyên số.

Cùng với đó là yêu cầu giữ gìn sự trong sáng của đạo pháp trước xu hướng thương mại hóa một bộ phận hoạt động văn hóa, tín ngưỡng và tâm linh.

Phật giáo không đứng ngoài đời sống kinh tế - xã hội, nhưng giá trị của Phật giáo không đo bằng quy mô thương mại.

Càng phát triển, Giáo hội càng cần đề cao kỷ cương Tăng sự, trách nhiệm của tăng ni, minh bạch trong hoạt động Phật sự và sự phân định rõ ràng giữa sinh hoạt tôn giáo với mê tín, lợi dụng tín ngưỡng hoặc trục lợi tâm linh.

Từ những sự kiện như Vesak, Phật giáo Việt Nam có điều kiện giới thiệu những giá trị văn hóa, đạo đức và trí tuệ của mình với cộng đồng quốc tế.

Nhưng yêu cầu của giai đoạn mới không chỉ dừng ở khả năng tổ chức các sự kiện quốc tế. Giáo hội cần từng bước đóng góp nhiều hơn về học thuật, đối thoại liên tôn giáo, hòa bình, bảo vệ môi trường, giáo dục đạo đức và những vấn đề

nhân sinh mà cộng đồng quốc tế đang quan tâm.

Đó là cách để tinh thần nhập thế của Phật giáo được thể hiện bằng những đóng góp cụ thể và có chiều sâu.

45 năm là một chặng đường dài của một tổ chức, nhưng đối với Phật giáo Việt Nam, vốn có bề dày lịch sử hàng nghìn năm đồng hành cùng dân tộc, 45 năm là một đoạn đường kế thừa truyền thống đó.

Phần thưởng Nhà nước là sự ghi nhận đối với những đóng góp đã được tạo dựng, nhưng giá trị lớn hơn của phần thưởng ấy là lời nhắc nhở về trách nhiệm của hiện tại và tương lai.

Tác giả: **Vững Nguyễn**